

Lesbrief over lichtkunst

Introductie

Met de achtergrondinformatie in deze lesbrief kun je jouw groep voorbereiden op Lichtfestival GLOW. Je vindt hier links naar filmpjes van lichtkunstwerken, maar ook vragen waarmee gesprekken in de groep gestimuleerd worden. Het is aan te raden zelf de filmpjes vóór te kijken en te kiezen wat je wilt laten zien.

Eindhoven en licht

De lichtjesroute van Eindhoven is ieder jaar weer drukbezocht. Er zijn vast enkele kinderen die de route ook dit jaar doen. Een aantal weken na de lichtjesroute volgt al jaren lichtfestival GLOW in de binnenstad.

- 💡 *Waarom zouden er twee lichtactiviteiten zijn in Eindhoven?*
- 💡 *Wat is het verschil tussen de bedoeling van de Lichtjesroute en die van lichtfestival GLOW?*
- 💡 *Vinden jullie de Lichtjesroute ook lichtkunst? Waarom wel of niet?*
- 💡 *Wat zijn de verschillen tussen het maken van een Lichtjesroute-ornament en een kunstwerk voor GLOW?*

[De Lichtjesroute](#)

18 september t/m 11 oktober 2026

De Lichtjesroute is alleen in Eindhoven. De aanleiding tot het bestaan van de route is de bevrijding van Eindhoven door de geallieerden op 18 september 1944. De soldaten werden door de Eindhovenaren verwelkomd met lampen achter de ramen.

Een vaste groep mensen werkt samen aan de bekende route. Als je de route vaker gedaan hebt, herken je wel een aantal lichtornamenten. Soms komen er ook nieuwe bij.

Ieder jaar sieren meer dan 100.000 lampjes de Lichtjesroute in Eindhoven. Tachtig vrijwilligers werken maandenlang toe naar het monteren van alle lichtjes van de 60 projecten die worden verlicht in onze lichtstad. De Lichtjesroute zelf rijden neemt wat tijd in beslag. Daarom maakte Omroep Brabant een timelapse-video waarmee je de route beleeft in drieënhalve minuut. Riemen vast, daar gaan we.....

[Filmpje \(3.39 min.\)](#)

[Lichtfestival GLOW](#)

7 november t/m 14 november 2026

Net als bij de Lichtjesroute is de organisatie en de uitvoering van GLOW een groot karwei. Er zijn veel mensen bij betrokken.

Bij GLOW zie je lichtkunstwerken van kunstenaars en vormgevers uit verschillende landen, waaronder Nederland. De organisatoren van GLOW bepalen elk jaar een ander thema en daardoor wordt GLOW elk jaar weer een andere 'tentoonstelling'. Dit jaar is het thema 'Connect'.

De kunstwerken zijn op verschillende plaatsen in het centrum te vinden. Sommige zijn speciaal gemaakt voor een bepaalde plek; andere bestonden al eerder, daar is dan een passende plaats voor gezocht in Eindhoven.

- 💡 *Wie is er wel eens naar Glow geweest?*
- 💡 *Wie herinnert zich daar nog een bijzonder lichtkunstwerk van?*
- 💡 *Weet iemand nog een lichtkunstwerk dat echt goed paste bij de plaats waar het te zien was? Waarom paste het daar zo goed?*

Lichtfestival GLOW bestaat sinds 2006, en wordt altijd in november gehouden. De kunstwerken zijn maar een week lang elke avond te zien, daarna verdwijnen ze weer. Sommige reizen dan naar een (licht)festival in een ander land, andere gaan terug naar de makers. Een heel enkele keer wordt een kunstwerk gekocht door de stad Eindhoven. Dat kun je dan nog vaker bekijken. Hiermee wil Eindhoven de bezoekers aan de stad blijvend inspireren.

Op dit moment zijn er [11 lichtkunstwerken](#) die je het hele jaar door kunt zien in Eindhoven. In de station passage is bijvoorbeeld vanaf oktober 2017 het kunstwerk '[Space](#)' van Daan Roosegaarde te bewonderen. De wereldbol is hier als een appel geschild en vormt een lichtwand van wel 90 meter lang! De drie centimeter dikke wand bestaat uit laagjes van bewerkte satellietbeelden die achterop lenzen geprint zijn. Samen met de ledverlichting zorgt het ervoor dat er een soort 3D hologram ontstaat en dat beweegt met je mee wanneer je er langs loopt. Probeer het maar eens! Het lijkt net of je in een oneindige diepte kijkt.

Een ander wereldwijd beroemd lichtkunstproject van Daan Roosegaarde in Eindhoven is het lichtgevende [Van Gogh - Roosegaarde Fietspad](#), verscholen in de velden op de weg naar Nuenen. Misschien heb je daar wel eens over gefietst in het donker?

Kunstenaars en werken

Een lichtkunstwerk kan heel uitgebreid zijn. Sommige kunstenaars maken zelfs een soort voorstelling: er komt muziek bij, of beweging. Daarvoor werken ze dan wel samen met andere kunstenaars, vormgevers, muzikanten of technici. En soms is het andersom: iemand met een technisch beroep krijgt een mooi idee en vindt daar zelf een vorm voor. Dat is het leuke van Glow: dat dat allemaal kan! Hier volgen een aantal voorbeelden.

*Ivo Schoofs, **Large Pendulum Wave** (Glow 2013)*

<http://youtu.be/tPvili4KA2Q> (filmpje 2:57)

Ivo Schoofs is een Eindhovense kunstenaar die samenwerkt met andere kunstenaars, technici, wetenschappers en vormgevers. Kijk op YouTube (filmpje, 1:00) hoe hij iets uitprobeert: <http://youtu.be/6ft1-K5XkfY>
Een groep waar hij in meewerkt, noemt zich *KineticHumor*. Op deze site zijn verschillende werken te zien:

<http://kinetichumor.nl/>

Interactieve lichtkunst

Soms maken kunstenaars werken die 'reageren' op degene die ernaar kijkt, of wanneer je het aanraakt.

In 2018 maakten studenten van de Fontys een aantal van zulke interactieve lichtinstallaties: <https://www.youtube.com/watch?v=TaGhTGXor90> (filmpje 2.02)

Kunst gemaakt met licht

Veel kunstenaars zijn een beetje uitvinder: ze proberen graag nieuwe dingen uit en gaan op zoek naar nieuwe of ongebruikelijke materialen. Maar het gaat hun niet alleen om die materialen. Materiaal is een hulpmiddel om een idee, een gedachte of een gevoel aan anderen te laten zien. De kunstenaar zoekt het materiaal dat het best past bij dat idee, gevoel, of die gedachte.

- 💡 *Vind je licht een materiaal? Waarom wel/ waarom niet?*
- 💡 *Welke verschillen met ander materiaal kun je bedenken?*
- 💡 *En welke overeenkomsten?*

Een kunstwerk maken met licht kan op heel veel manieren, maar het principe is simpel: door het licht aan of uit te doen, laat je een kunstwerk verschijnen of verdwijnen!

Met licht kun je:

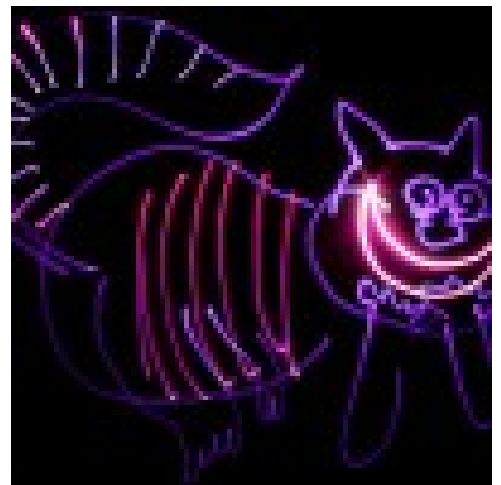
- * plaatjes of films projecteren ('beamen');
- * schaduwen laten ontstaan;
- * vormen maken van grote of kleine lampen;
- * ruimtes of 'dingen' vullen met licht;
- * je kunt zelfs tekenen met licht!

Bekijk hoe en wat de Amerikaanse lichttekenaar Darren Pearson ('Darius Twin') in de lucht tekent met (led)zaklampjes:

[Light Painting Photography — DARIUSTWIN - Light Painting Photography](#)

In het volgende filmpje laat Darren Pearson zien hoe hij de bewegingen met zijn lampje in de lucht fotografeert om de tekening te kunnen zien. Hij legt het uit in het Engels, maar het is goed te zien en gemakkelijk uit te leggen wat hij doet. (filmpje 2:00)

<http://www.youtube.com/watch?v=TeTzUzPfleU&feature=youtu.be>

Licht trekt de aandacht

Licht valt op, dus als je aandacht wilt, gebruik je licht.

- 💡 *Wie kan zo'n oplichtende aandachtstrekker in Eindhoven noemen? (ook reclames!)*

(voorbeelden)
de 'Lichtnaald'

het viaduct bij de High Tech Campus

'De Zwerm' is te zien in de tunnel onder de Montgomerylaan. De kunstenaar heet Frank Tjepkema. Op basis van gesprekken met omwonenden heeft hij een ontwerp gemaakt.
[meer over het kunstwerk](#)
[Foto's](#)

- 💡 *Waar zou jij een lichtkunstwerk maken dat de aandacht trekt?*
- 💡 *Hoe zou dat eruitzien?*